

EL LLENGUATGE

2.07.76

Caure ('s) i

callar (-se)

En algunes altres ocasions i circumstàncies que se ns han presentat, no hem deixat pas d'ocupar-nos d'aquest ús tan lamentable que es fa avui d'alguns verbs tractats, indègudament, com si fossin pronominals, i gairebé la vergonya de tornar-ho a repetir. Però no ens dol de fer-ho, encara un altre cop, considerent que és un punt prou important perquè valgui la pena d'insistir-hi sense desmai.

El cas que verbs com ara caure, caure's, venir, pujar, baixar i marxar, en català, no són pronominals. Són pronominals del tot verbs com ara queixar-se, adonar-se o abstenir-se que no es poden conjuguar si no és amb el reforç d'una partícula pronominal: es queixen avint, ens adonem del fet, us absteniu de tot. I molts més, com ara beure o dormir, s'ometen també l'ús pronominal i adquireixen aleshores un significat diferent o especial. Però avui és molt corrent d'usar pronominalment aquests verbs que hem comentat. Molta gent diu: «Es va caure de l'escala», «Calleu-vos d'una vegada», «Veniu-vos quan vulgueu», «Que es pugin al terrat», «S'han baixat al carrer», «Es van marxar aviat». Totes aquestes construccions són condemnable i s'haurien d'evitar rigorosament. Dit això, caldria eliminar-ne la partícula pronominal i en resultaria així la construcció correcta i tradicional: Va caure de l'escala, Calleu d'una vegada, Veniu quan vulgueu, Que pugin al terrat, Han baixat al carrer, Van marxar aviat (preferible, però: Se'n van anar aviat). És un punt molt important, repetim, sobre el qual val la pena d'insistir.

ALBERT JANE